

СТ А Н О В И Щ Е

От: проф. д-р Красимира Светославова Станева
Висше училище по мениджмънт -Варна.
Научна специалност 3.8. Икономика и управление, ПН 3.9 Туризъм

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по „Икономика и управление“ (Икономика на отбраната и сигурността), професионално направление 3.8. Икономика в УНСС.

Автор на дисертационния труд: Ивайло Христосков Илиев
Тема на дисертационния труд: „Подобряване на киберсигурността в малкия и среден бизнес в България“

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 3011/02.10.2025 г. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра „Национална и регионална сигурност“, факултет „Икономика на инфраструктурата“ в УНСС по научна специалност 3.8. Икономика и управление, съгласно Заповед на Ректора на УНСС № 486/15.03.2019 г. Обучението е осъществено в свободна форма през периода 2019-2025 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд в структурно и съдържателно отношение отговаря на установените стандарти. Състои се от Увод, три глави, заключение, приложения. Общ обем от 222 стр., използвани литературни източници- 197 бр., от които на латиница 189 бр.

Темата е пряко свързана с управление на информационните ресурси в бизнеса. Нейната актуалност се определя от високия темп на дигитална трансформация, чиито проявления особено ярко се проявяват в малкия и средния бизнес. Целта на проучването е да се очертаят проблемите, свързани с киберсигурността в този сегмент. Докторантът си е поставил четири изследователски задачи, които пряко са свързани с

целта на проучването. Основната теза в представения дисертационен труд: “В България, повече отколкото в по-добре развитите западноевропейски икономики, киберсигурността на малкия и среден бизнес е проблем, който изисква незабавни координирани действия от страна на институции, предприятия и потребители“ е обоснована с достатъчни по обем информационни ресурси от вторичен произход, приложени при интерпретацията на собственото емпирично изследване.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Използваната методология е прецизирана с оглед постигане на поставените изследователска цел и задачи. В резултат от проучването докторантът е представил организационни и технически мерки за подобряване на киберсигурността в МСП. Разработената методика за повишаване на киберсигурността в сегмента се основава на идентифициране и оценка на риска, последващи действия, базирани на законодателните инициативи и механизми за реагиране при инциденти. Тук проличава умението на докторанта да адаптира прилаганите политики за киберсигурност към спецификата на МСП и да предложи тяхното интегриране с конкретни действия от страна на заинтересованите страни.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Заявените от докторант Ивайло приноси в дисертационния труд могат да се определят в две основни направления: такива от собствено научен характер и такива от научно-приложен характер. Безспорно те са дело на докторанта. С подчертана тежест е приложният характер на проведеното емпирично изследване, чрез което се апробира разработената методика за повишаване на киберсигурността в малкия и средния бизнес и дава ясна представа за състоянието на киберкултурата в проучвания сегмент. То илюстрира способността на докторанта да провежда самостоятелно изследване и умението да анализира резултатите от него, като прави научно обосновани заключения, които имат отчетлива практическа насоченост.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторантът представя четири самостоятелни публикации на български език, публикувани в международно научно списание. В тях се разглежда киберсигурността в контекста на международното публично право и в пряка връзка със заплахата от информационни войни. Фокусът на статиите представя авторовото разбиране за значението на киберсигурността не само за устойчиво развитие на малкия и средния бизнес, но и за националната сигурност на страната.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът към дисертационния труд отразява основните моменти и резултати от изследването. Като обем и структура е направен според изискванията и приетите стандарти за подобен род разработки.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Нямам критични бележки към докторанта.

Бих препоръчала да се публикуват съществени части от представената методика за повишаване на киберкултурата в малки и средния бизнес.

8. Заключение

Актуалността на дисертационния труд, постигнатите научно-приложни резултати са безспорен принос на автора. Дисертационният труд отговаря на изискванията за придобиване на ОНС „Доктор“ съгласно Закона за развитие на академичния състав и Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав на УНСС-София.

Докторант Ивайло Илиев изпълнява минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСБ за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“.

Давам своята положителна оценка на представения дисертационен труд на тема: „Подобряване на киберсигурността в малкия и среден бизнес в България“.

Предлагам на членовете на уважаемото научно жури да присъдят на докторант Ивайло Христосков Илиев образователна и научна степен „Доктор“.

03.11.2025

гр. София

X КРАСИМИРА СТАНЕВА

Подпис: Подписано от: abe1a9eb-e19a-49d8-b545-ec5d2af96280

OPINION

By:

**Prof. Dr. Krasimira Svetoslavova Staneva
Varna University of Management**

Scientific field: 3.8. Economics and Management, 3.9. Tourism

Subject:

Dissertation thesis for the award of the educational and scientific degree “Doctor” in “Economics and Management” (Economics of Defence and Security), professional field 3.8. Economics, at the University of National and World Economy (UNWE).

Author of the dissertation:

Ivaylo Hristoskov Iliev

Title of the dissertation:

“Improving Cybersecurity in Small and Medium-Sized Businesses in Bulgaria”

Grounds for the opinion:

Participation as a member of the scientific jury for the defense of the dissertation, according to Order No. 3011/02.10.2025 issued by the Rector of UNWE.

1. Information about the doctoral candidate

The doctoral candidate was enrolled in a PhD program at the Department of National and Regional Security, Faculty of Infrastructure Economics, UNWE, in the scientific field 3.8. Economics and Management, under Rector’s Order No 486/15.03.2019. The training was carried out in a part-time format during the period 2019–2025.

2. General characteristics of the dissertation

The dissertation meets all established structural and content standards. It consists of an introduction, three chapters, a conclusion, and appendices, totaling 222 pages. The list of references includes 197 sources, of which 189 are in English. The topic is directly related to the management of information resources in business. Its relevance is determined by the rapid pace of digital transformation, which is particularly

visible in the small and medium-sized business sector. The research aims to outline the key issues related to cybersecurity in this segment. The doctoral candidate sets out four research tasks, all directly related to the overall objective.

The main thesis of the dissertation — “In Bulgaria, more than in the better-developed Western European economies, cybersecurity in small and medium-sized enterprises is a problem that requires immediate coordinated actions by institutions, businesses, and users” — is substantiated with sufficient secondary information resources and supported by the interpretation of empirical data from the candidate’s own study.

3. Evaluation of the scientific and applied results

The applied methodology is well refined in view of the research objectives. As a result, the doctoral candidate presents organizational and technical measures for improving cybersecurity in SMEs. The developed methodology for enhancing cybersecurity in this segment is based on risk identification and assessment, subsequent actions grounded in legislative initiatives, and mechanisms for incident response. This demonstrates the candidate’s ability to adapt cybersecurity policies to the specifics of SMEs and to propose their integration into concrete actions by the relevant stakeholders.

4. Evaluation of scientific and applied contributions

The contributions claimed by PhD candidate Ivaylo in his dissertation can be defined in two main directions: those of a purely scientific nature and those of a scientific-applied nature. Undoubtedly, they are the work of the doctoral candidate himself. The applied nature of the conducted empirical study stands out, as it tests the developed methodology for improving cybersecurity in small and medium-sized enterprises and provides a clear picture of the state of cyber culture within the studied segment. It illustrates the candidate’s ability to conduct independent research and to analyze its results, drawing scientifically grounded conclusions with a distinct practical orientation.

5. Evaluation of publications related to the dissertation

The doctoral candidate has four individual publications in Bulgarian, published in an international scientific journal. They examine cybersecurity in the context of international public law and in direct connection with the threat of information warfare. The focus of these articles reflects the author’s understanding of the importance of

cybersecurity not only for the sustainable development of small and medium-sized enterprises but also for the national security of the country.

6. Evaluation of the dissertation abstract

The abstract reflects the main points and results of the dissertation. Its structure and volume meet the formal requirements and accepted standards for such academic works.

7. Critical remarks, recommendations, and questions

There are no critical remarks toward the doctoral candidate. I would recommend publishing essential parts of the presented methodology for improving cyber culture in small and medium-sized enterprises.

8. Conclusion

The relevance of the dissertation and the achieved scientific and applied results represent a clear contribution by the author. The dissertation fully meets the requirements for awarding the educational and scientific degree “Doctor”, according to the Law on the Development of the Academic Staff and the corresponding regulations of UNWE – Sofia.

The doctoral candidate Ivaylo Iliev meets the minimum national requirements under Art. 2b, para. 2 and 3 of the same law for the acquisition of the educational and scientific degree “Doctor”.

I give my positive assessment of the dissertation titled “Improving Cybersecurity in Small and Medium-Sized Businesses in Bulgaria” and recommend that the esteemed scientific jury award the educational and scientific degree “Doctor” to Ivaylo Hristoskov Iliev.

03 November 2025

Sofia

X Крaсимиpа Стaнeвa _____

Signature: Подписано от: a8e1a9eb-e19a-485b-b5d5-ec812a996680